

Passegem pel...

Un passeig pel Sant Celoni dels segles XVI i XVII (2)

El creixement de la vila al llarg del carrer Major: el veïnat de la Torre de les Hores

Voltes de la plaça de la Vila, segle XV - XVI

Segons Miquel Grivé, el tercer recinte o nucli fortificat de Sant Celoni data del segle XVI; s'estenia pel carrer Major entre el portal de la Verge Maria (davant de la plaça d'en Nicola) fins a la Torre de les Hores. El portal de Santa Tecla o Torre de les Hores estava davant de la casa Bosch i tancava el carrer Major a prop de la cruïlla actual amb el carrer de Sant Martí. Damunt del portal hi havia una capella on s'hi venerava Santa Tecla, i al cim, les campanes del rellotge públic, per això rebia el nom de Torre de les Hores. El portal es va enderrocar el 1861.

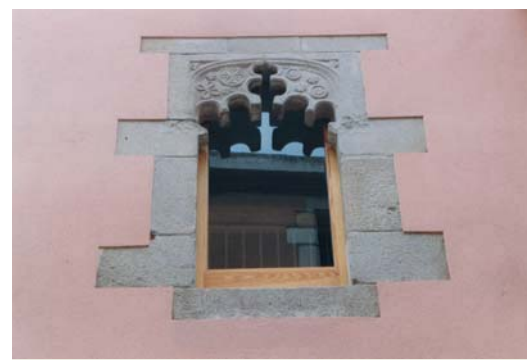
El barri començava a la plaça Major o de la Vila. Antigament la plaça estava formada per tres placetes i diversos carrerons. L'any 1761 se cita la plaça del Carbó, que era davant de cal Bou i el passatge de Sant Ramon. La plaça Constitucional anava des de can Bes fins davant de can Ramis, i, la placeta de les Olles, des de can Ramis fins a l'Ajuntament. Entre aquestes dues places hi havia un edifici, el Piquet, que havia servit per allotjar-hi la tropa. L'estructura actual de la plaça correspon a mitjan segle XIX i es va acabar d'urbanitzar el 1926 i 1945, quan es van eixamplar els carrers d'Anselm Clavé i Torras i Bages, respectivament.

Al fogatge de 1553 ja consten 105 cases o focs al poble i, 10, fora de la vila. La majoria de caps de casa treballava en oficis artesanals per proveir el mercat local i la seva zona d'influència: la comarca natural del Baix Montseny. Destacaven els tèxtils (paraires, teixidors de llana, de lli), sabaters i sastres, els relacionats amb les feines del camp (ferrers, boters...) i hostalers, que oferien els seus serveis als viatgers que transitaven pel camí ral.

Un bon nombre de les edificacions d'aquesta època conservades a Sant Celoni corresponen al darrer quart del segle XVI, un moment econòmic favorable que va provocar que molts celonins renovessin el seu habitatge i el decoressin amb portals i finestres treballats amb pedra fent evident la seva prosperitat. L'arquitectura que caracteritza aquest període és senzilla i popular, sense que es pugui parlar d'un estil, i perdurarà pràcticament fins al segle XIX. L'estructura de la casa és simple: consta de planta baixa i un o dos pisos. La porta sol ser de carreus de granit i dona pas a l'obrador o taller. Generalment és prou ampla perquè hi pugui passar un carro. A la llinda hi podem trobar inscripcions interessants: l'any de construcció de l'habitatge, el nom del propietari, símbols de l'ofici... La finestra del primer pis està alineada amb el portal i també és de pedra tallada. Algunes estan decorades amb caps, sanefes senzilles, flors... Del segle XVI sobresurten pel seu decorativisme les finestres conopials, característiques del gòtic tardà.

A la plaça de la Vila destaquen les voltes o cases porticades, de tradició medieval, que feien de recer del mercat setmanal. Sobre la de can Bonsoms (plaça de la Vila, 4) hi ha una bella finestra conopial lobulada del segle XVI. Abans que es construís l'Hotel Suís el 1886, en aquell indret també hi havia cases amb pòrtics. Seguint el carrer Major, hi ha dues finestres conopials més a can Leonart (c/ Major, 136), però són de granit i més senzilles. Més amunt, la de can Besa (c/ Major, 100) destaca per la seva decoració popular a base de cercles. Les llindes de can Bosch (c/ Major, 67 i 71) mostren la llarga pervivència d'aquesta tècnica constructiva. Un segle separa les dates que hi ha inscrites: 1576 i 1678.

Josep M. Abril

Arc de can Besa, segle XVI

Arc conopial de Can Bonsoms, segle XVI

Portal de la casa Bosch, 1576